

Kvalita ako evalvačný koncept: indikátory kvality v systéme e-learningu

- (1) štandardizované modely kvality
- (2) ich aplikácia v integrovaných edukačných prostrediach
- (3) výsledky prieskumov aplikácie e-learningových kurzov v cieľovej populácii študentov učiteľstva

Integrované výučbové prostredia LMS

- sú jednou z ciest ako skvalitniť proces vzdelávania (individualizácia, ekonomizácia, širšie sprístupnenie rôznym skupinám záujemcom o vzdelávanie),
- kopírujú svojimi nástrojmi reálny výučbu v škole
- sprostredkujú vzdelávanie na diaľku,
- ponúkajú učenie sa vlastným tempom,
- sprostredkujú multimediálny obsah (kde priam k dokonalosti dokážu doviest proces názornosti),
- zrovnoprávňujú sociálne slabších, hendikepovaných,
- umožňujú štúdium vo zvolenom čase s prihliadnutím na individuálne osobitosti učiaceho sa, na jeho učebné štýly, či stratégie.

DiV – je symbolickou ilustráciou potencionalnej komplementárnosti medzi technologickým pokrokom a imperatívom zabezpečiť v blízkej budúcnosti základnú edukáciu bez rozdielu pre všetkých

E-learning - konvergencia DiV a vzdelávania pomocou technológií

Kvalita a e-learning

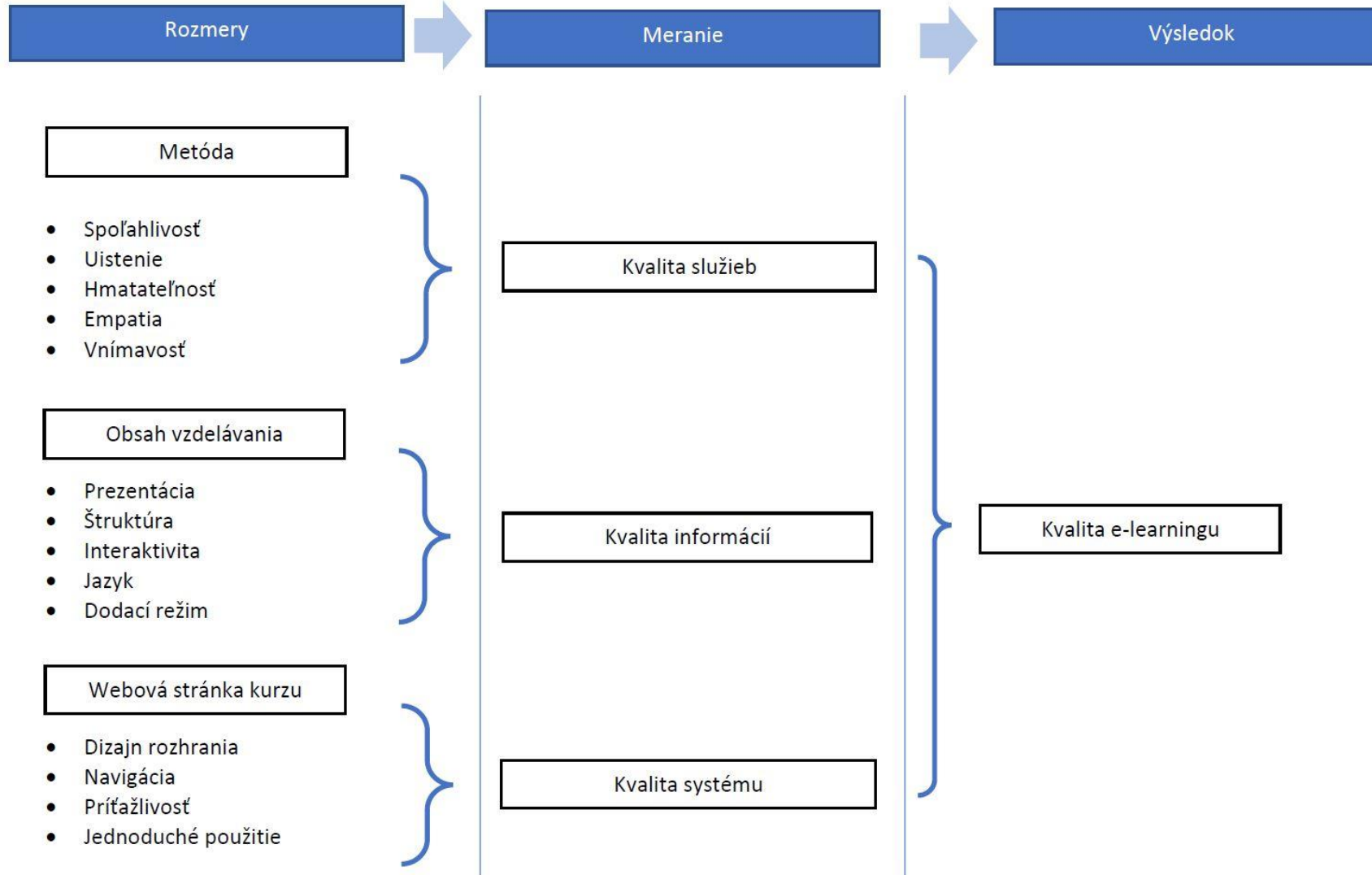
- Konceptia kvality pre e-learning – (projekt SEEQUEL, 2004)
- Všeobecný rámec kvality v e-learningu – Anderson (2005)
- Model EQL – vhodný na blended learning
- Posudzovanie kvality - väčšinou dotazníkové prieskumy, rozhovory, spätná väzba

Zásadná otázka:

- ktoré úspechy a vzdelávacie procesy boli dosiahnuté prostredníctvom e-learningu?
- predpoklad - je to vzdelávací úspech, čo definuje kvalitu a tento úspech je definovaný nadobudnutím kompetencií u študujúceho,
- potreba analyzovať súvislosť medzi úspechom a aktivitami, ktoré k nemu viedli,
- reflexia príkladov dobrej praxe (Ehlers, Pawlowski, 2006)

„Quality on the line: benchmarks for success in internet – based distance education“

SERVQUAL je metóda merania kvality služieb podľa spokojnosti „zákazníka“ ([Valarie Zeithaml](#), A. Parasuraman a [Leonard Berry](#), USA). Metóda je založená na modeli medzier (GAP analýza) medzi očakávaním vzdelávajúceho sa a následnou jeho skúsenosťou so vzdelávaním, so vzdelávacou inštitúciou. Veľkosť týchto medzier sa zisťuje dotazníkmi pre študentov.

Oblasť hodnotenia e-learningu (ďalší pohľad)

Roger C. Schank (Northwestern University, USA, 2005)

8 kritérií hodnotenia:

- Motivácia (dobrý kurz sám osebe dodáva motiváciu)
- Otázky – podpora a možnosť kladenia otázok
- Prekvapenie – moment prekvapenia podporuje a stimuluje pamäť
- Zmena – možnosť štrukturálnej zmeny pamäte
- Predstavivosť – využitie predstáv na podporu pamäte
- Emocionalita – v žiakovi musí byť vyprodukovaná emočná odpoveď
- Činnosť – podpora krokov činností a praxe
- Logické myslenie – podpora a rozvoj logického myslenia

„zážitky musia byť o niečom, čo je naším problémom (motivácia), musí byť vzbudená zvedavosť (otázky), musí existovať neobvyklosť (prekvapenie), aby mohlo prísť k zmene“

V tomto systéme sa neriešia technické aspekty, zameraný na didaktickú a psychologickú stránku učenia v kurze.

Kirkpatrickov model

jeden z pilierov evalvačných teórií súčasnosti

Evalvácia vzdelávacích procesov – training evaluation:

Proces systematického zhromažďovania a analýzy informácií podľa určitých kritérií za účelom ďalšieho rozhodovania

„systematický zber popisných a hodnotiacich informácií potrebných k efektívnemu rozhodnutiu o výbere, prijatí, hodnote a modifikácii inštitucionálnych aktivít“ (Werner, DeSimon, 2006)

„akýkoľvek pokus získať informácie o účinkoch určitého vzdelávacieho programu a oceniť hodnotu vzdelávania v kontexte získanej informácie“ (Armstrong, 1999)

Cieľom nielen efektivita, ale aj efíciencia.

Neskôr Evaluating training programs: The Four levels (Kirkpatrick's learning and training evaluation theory, 1993)

4. stupňový model:

- **Evalvácia reakcie** – spokojnosť, šťastie. Flow (stav úplného sústredenia..)
- **Evalvácia poznanie** – získané vedomosti a zručnosti
- **Evalvácia chovanie** – prenos vedomosti do práce, do praxe
- **Evalvácia výsledkov** – prenos alebo dopad na fakultu, univerzitu, spoločnosť

Donald L. Kirkpatrick, emeritný profesor, University of Wisconsin prezident Americkej spoločnosti pre vzdelávanie a rozvoj (ASTD) v roku 1975. „Evaluating Training Programs: The Four Levels“

Stupeň	Hodnotenie typu (čo sa meria)	Čím sa zaoberá...	Ako sa skúma...
1	Reakcia (Reaction)	Ako sa študenti cítili počas výučby alebo aké majú skúsenosti s učením?	Anonymný dotazník – bezprostredne po výučbe, vzdelávaní - dôležitý je pozitívny prenos (zisťuje sa celkový dojem, úroveň prednášajúceho, užitočnosť informácií, hodnotenie efektivity vynaloženého času, hodnotenie prostredia).
2	Vzdelávanie (Learning)	Či došlo k nárastu vedomostí, ako sa študenti zlepšili? <i>Performance (výkonnosť) – tzv. mäkké zručnosti - prezentačné zručnosti, úroveň jednania.</i>	Kontrolná skupina, vedomostné testy.
3	Správanie (Behaviour)	Do akej miery sú študenti schopní aplikovať svoje získané poznatky? Zmení to ich správanie, uvedomujú si zmenu? <i>Výsledkom hodnotenia je vplyv na prácu študenta, na prácu budúceho učiteľa.</i> <i>Nie hneď, cca 3 mesiace po vzdelávaní.</i>	Rozhovor s učiteľmi, s vedením organizácie, dotazníky, porovnanie ex ante a ex post. Focus skupiny – rozhovory, či študenti používajú nadobudnuté vedomosti a zručnosti.
4	Výsledky (Results)	Aký je merateľný výsledok vzdelávania na fungovanie a kvalitu vzdelávacej inštitúcie?	Meranie a porovnanie javov pred a po vzdelávacom procese, dotazník, kontrolná skupina (napr. rôzne študijné programy) Existencia opatrení vo forme predpisov.

Konštatované nasledovné očakávania v jednotlivých stupňoch hodnotenia

- študenti ani pedagógovia by nemali mať problém so stupňom reakcia. *Vzhľadom na to, že fakulta dlhodobo využívala aj iné e-learningové nástroje (napr. MOODLE), študenti i pedagógovia sú navyknutí na takéto formy a metódy vzdelávania.*
- vstupné a výstupné testy potvrdia význam e-learningových aktivít a preukážu výhodnosť využívania e-learningových nástrojov ako doplnku klasickej výučby.
- u študentov i pedagógov dôjde k efektívnejšiemu využívaniu e-learningových nástrojov v následnej praxi, dôjde ku kvalitatívnej zmene v ich správaní/chovaní.
- e-learning (blended Learning) a jeho využívanie na fakulte jednak zefektívni výučbový proces a zároveň ho skvalitní.
- U študentov sa predpokladá, že budú schopní flexibilnejšieho rozhodovania a že sa zlepšia ich adaptabilita na nové riešenia.

Zistenia v hodnotiacom dotazníku orientovanom na reakciu študentov

- 60 % - boli dostatočne poučení o e-learningových nástrojoch a spôsoboch ich využívania z technického hľadiska
- 61 % - boli poučení o e-learningových nástrojoch a spôsoboch ich využívania z obsahového hľadiska
- 65 % - uviedlo, že vyučujúci s nimi komunikoval dostatočným spôsobom už pred začiatkom kurzu.
- 57 % - e-learningová výučba prebiehala z technického hľadiska bez problémov.
- 75 % - disponovali dostatočným vlastným technickým vybavením pre absolvovanie e-learningovej výučby.
- 64 % - e-learningová výučba prebiehala z časového hľadiska bez problémov,
- 66 % - e-learningová výučba bola do ich študijných plánov zaradená vhodným spôsobom,
- 71 % - e-learningová výučba prebiehala z obsahového hľadiska bez problémov,
- 72 % - že výučbové materiály využívané pri e-learningovej výučbe obsahovali iba zrozumiteľné informácie
- 56 % - výučbové materiály využívané pri e-learningovej výučbe obsahovali vhodný počet grafických podkladov (teda napr. grafov, tabuliek a obrázkov),
- **38 % - zahrnutie multimediálnych nástrojov (napr. videí, zvukových nahrávok a pod.) do výučbových materiálov využívaných pri e-learningovej výučbe**

- 65 % - uviedlo, že autotesty im poskytli spätnú väzbu o ich vzdelávacom postupe
- 66 % - bezproblémový priebeh komunikácie s vyučujúcim v rámci e-learningovej výučby
- 64 % - ukončenie e-learningovej výučby z technického hľadiska bezproblémové, tiež s časového
- 62 % - súlad očakávaní študentov s poznatkami, ktoré boli nadobudnuté prostredníctvom e-learningovej výučby
- 75 % -zrozumiteľnosť podania poznatkov
- 57 % - s využiteľnosťou poznatkov nadobudnutých v rámci e-learningovej výučby pre prax
- 46 % - príliš teoretický charakter poznatkov nadobudnutých v rámci e-learningovej výučby
- 41 % - príliš veľký objem poznatkov ponúkaných v rámci e-learningovej výučby
- 55 % - súhlas s primeranosťou objemu poznatkov nadobudnutých v rámci e-learningovej výučby
- 14 % - príliš malý objem poznatkov nadobudnutých v rámci e-learningovej výučby
- 57 % - využíva v prvom rade emailovú komunikáciu.
- 37 % - viac komunikácie (všetkých respondentov) v LMS.
- iba 1 % - využíva e-learningový portál ako primárny nástroj komunikácie s ich vyučujúcimi
- 29 % - bolo spokojných s využívaním video-prednášok
- 17 % - bolo spokojných so synchrónnym chatom so spolužiakmi a vyučujúcimi
- 15 % – spokojných s využívaním interaktívnych virtuálnych zdrojov

Výsledky focusovej skupiny

(vybraní študenti Bc. – predškolská a elementárna pedagogika a Mgr. – učiteľstvo pre primárne vzdelávanie, ktorí sa hlbšie venovali identifikovaným témam

- niektoré otázky sa študentom zdali **nejednoznačné**, čo vyplývalo napríklad aj zo znenia poskytnutých možných odpovedí,
- **vyučujúci neposkytli študentom** pri záverečnom hodnotení **informáciu** o tom, či sa pri daných testoch využíva metóda „jedna otázka – jedna správna odpoveď“ alebo metóda „jedna otázka – viac možných správnych odpovedí“,
- v záverečných testoch sa opakovane objavovali aj **otázky, odpovede ktorých nevedeli študenti nájsť** v rámci poskytnutých výučbových materiálov,
- hodnotiaci systém nedokázal **rozoznávať synonymá**, kvôli čomu študenti strácali pri testoch (a doplňovacích otázkach) body,
- autotesty boli podmienkou pre postup do ďalších tém, ale tieto **autotesty niektorí vnímali ako obmedzenia** (otázky nedokázali overiť skutočný postup vo vzdelávaní), pričom v nich nevideli zmysel,
- **samotný e-learning bol hodnotený ako užitočný nástroj**, ktorý pomáha študentom upevniť schopnosť tíme managementu a zároveň zlepšuje ich zručnosti pri práci s elektronickými dokumentmi.

Záverom.....

- E-learning – možný spôsob implementácie technológií do vzdelávania, akcent na výhody (multimedialita, názornosť, virtualita), nevýhody (nevhodný pre výučbu praktických disciplín, nutné kompetencie, zvyšovať infromatickým vzdelávaním, izolovanosť, silná osobná motivácia študovať)
- Evalvácia – jediný spôsob ako zvyšovať kvalitu, spätná väzba, samohodnotenie
- Kvalita – aplikovať štandardizovaný model kvality, skúmať prvky systému, nepretržitý proces

Výskumy:

Karabayová (2016), Holmes at al (2015), Chiracu a Neacsu (2015) – web 2. – najpozitívnejší nástroj facebook skupiny

Min at al. (2012) – vplyv LMS na učenie študentov

Maldonado Berea a Vega Gea (2015) – vplyv LMS na postoje študentov

Draghmi et al (2014) – do Moodle integrované cloudové aplikácie (OneDrive, Dropbox, Google Disc) – odstraňuje nedostatok Moodle

Piskura – Google Apps a Moodle

Testovanie – Chráska, Midelička

Net generácia – testovanie zručností – nevedia aplikovať, kriticky posúdiť – Gallardo (2015), Aberšek (2016)

Návrh integrácia Moodle a Facebook

Ďakujem 😊

e-mail: jana.burgerova@unipo.sk